

ĮVAIZDĮ REIKIA GERINTI VISIEMS

Aurelija Žutautienė

Kaišiadorių apylinkės teismas išskirtinis tuo, kad vienintelis Lietuvoje ir, ko gero Europoje, „savo valdose“ turi net 4 patalpas namus Pravieniškėse, kurių „gyventojai“ teisėjus dar užverčia ir savais rūpesčiais. Teismo pirmininkas Gintautas Kaulakis – ilgametis šio teismo vadovas, jau kuris laikas „laikinais einantis“ šias pareigas. Pirmininkas, kaip tikras užsispyręs žemaitis, Kaišiadorių teisme „nusodino“ savo desantą – trys jame dirbantys teisėjai – žemaičiai. Gintautas Kaulakis – dar ir Teisėjų asociacijos valdybos narys, gerai žinantis visus trečiosios valdžios skaudulius.

Taigi, su pirmininku ir susėdome pasikalbėti...

...apie taupymą krizės metu

Pirmininkas džiaugiasi, kad prieš gerą 10-metį statytas teismo pastatas nereikalauja didelių išlaidų. „Prižiūrėti daug lengviau, nei naują statyti, - sako G. Kaulakis. – Visi daiktai ilgiau tarnauja ir gerai atrodo, jei juos tinkamai prižiūrime...“

30-ies žmonių kolektyvas - bando taupyti tai, kas neįmanoma – valstybė nubraukė 110 tūkstančių. Pirmininkas sako, jog išsijungė beveik visus telefonus – paliko tik vieną ir dar fakso aparatą, kad galėtų suteikti žmogui reikalingą informaciją. Taip pat stengiamasi nesiųsti šaukimų tiems, kam nebūtina. G. Kaulakio nuomone, civilinis procesas – per daug biurokratinis, tenka pildyti be galo daug dokumentų. „Be to, yra tokių papildomų išlaidų, kurių niekam negali perleisti, - sako pirmininkas. – Tarkim, reikia nustatyti, ar žmogus neveiksnius. Kaip žinote, tą gali padaryti tik teismas, tad ir už psichiatrines ekspertizes turime mokėti mes. O joms atlikti nepakankamai skiriama pinigų.“

Dėl lėšų trūkumo nuo gegužės pabaigos Kaišiadorių pašto skyrius atsisakė priimti teismo korespondenciją, tad, kaip reikės įteikti šaukimus bylininkams, dar neaišku.

„Gaila, - sako pirmininkas. – kad negalima žmogaus iškviesti telefonu. Štai Švedijoje net apklausti žmogų galima telefonu. Bet pas mus – ne. O gal kitam laido gale ne Jonas, kurį reikia apklausti, o Petras... Tai rodo tautos mentalitetą.“

Visi šaukia, jog reikia taupyti, tačiau pirmininkas niekaip nesuvokia, kodėl į pataisos namus, esančius Pravieniškėse, reikia siųsti po kelias nutartis ir daugelį kitų dokumentų paštu kiekvienam nuteistajam. Jis mano, jog visai pakaktų elektroninių nutarčių kopijų siuntimo – ir greičiau ir nieko nekainuoja...

...apie teisėjo darbą ir „laikinumą“

Kaip ir kituose šalies, ypač apylinkių teismuose bylų daugėja kasdien. 6 čia dirbantys teisėjai teturi tris padėjėjus. „Net nežinau, kaip tos merginos viską suspėja, - sako pirmininkas. – Ir baudžiamųjų bylų daug, bet ypatingai padaugėjo civilinių, su kuriomis daug daugiau popierizmo. Kartais esam kaltinami, kad bylos ilgai nagrinėjamos. Gal kas nors galėtų patarti, kaip tai padaryti greičiau, jei tų bylų, kaip žinote, per mėnesį vienam teisėjui tenka 50 ir daugiau?“

Iki šiol nėra jokio atlikto tyrimo, kiek bylų, tarkim, per mėnesį fiziškai gali išnagrinėti teisėjas. Oficialiai įstatymu nėra konkrečiai nustatyta, per kiek laiko privalu išnagrinėti bylą, tačiau bylininkas viso to nežino – jam verdiktą reikia sužinoti kuo greičiau.

Pirmininkas guodžiasi, kad jų niekas nesiteirauja ir dėl teismuose reikalingų etatų skaičiaus (teismo pirmininkas nustato, kiek reikėtų teisėjų etatų, tačiau kartais tie etatai neužimti, nes nėra kam dirbti, o ir susiduriama su finansavimo problemomis), niekam per daug nerūpi ir teisėjų teikiami pasiūlymai, kaip gerinti teismų ir teisėjų darbą. „Tikrai galima sutaupyti ir sumažinti darbo krūvį, - sako G. Kaulakis. – Aš pats esu ne kartą siuntęs pasiūlymus dėl įstatymų pakeitimo ar papildymo, bet niekas į juos neatsižvelgė. Keičiant ar taisant įstatymus mus pakviečia nuomonę pareikšti, tačiau įstatymo projektas jau būna paruoštas ir leidžia jį nagrinėti tik vieną savaitę... Kaip gali per tokį trumpą laiką išsiginčyti?“

Kaip ir daugelis kolegų, G. Kaulakis teigia, kad daug daugiau būtų naudos, jei daugiau teisėjų būtų įtraukiami į darbo grupes, kuriant ir taisant įstatymus.

Į klausimą, ar netrukdo darbui toks ilgas nepaskyrimas (arba paskyrimas) į pirmininko pareigas, G. Kaulakis nusišypso, jog dirba iki šiol kaip ir dirbo – tie patys darbai, tie patys rūpesčiai. „Žinoma, tai nėra gerai, - sako pirmininkas. – tokie sprendimai turi vykti žymiai greičiau. Nestabilumo pojūtis vargina. Tikiuosi netrukus sužinoti, kas vis tik aš esu“.

... apie teisėjų įvaizdį ir ATTS

Pirmininkas mano, jog įvaizdį taisyti reikia ne tik teisėjams. Ne itin gražiai atrodo ir politikai, ir žurnalistai, ir valdininkai. „Yra daug gerai dirbančių teisėjų, besistengiančių kaip galima objektyviau išnagrinėti bylas, - sako G. Kaulakis. – Aš neginu nesąžiningų, kurių, deja, pasitaiko mūsų tarpe, bet nesmagu kartais matyti, kaip tendencingai būna aprašomas vienas ar kitas nuosprendis: kaltinamasis – šventas, nukentėjęs - bjaurus, o teisėjai ir prokurorai – korumpuoti... Taigi, siūlyčiau visiems apsikuopti savo kiemus.“

O kad susikūrė Apylinkių teismų teisėjų sąjunga – nieko bloga. Sveikintina, kad teisėjai juda, dirba. Gaila, kad nesuradome bendros kalbos prieš įkuriant sąjungą. Gal būtume radę kitų sprendimų. Aš, kaip Teisėjų asociacijos valdybos narys manau, jog visiems teisėjams derėtų eiti po viena vėliava. Tačiau, kol kas gal taip ir geriau – gal daugiau nuveiksim savo labui? O kaip bus ateityje – bus matyti...“